

Huomion arvoisia asioita valokuvadokumentoinnista

Päijät-Hämeen museoiden työryhmän kokous, Urajärvi

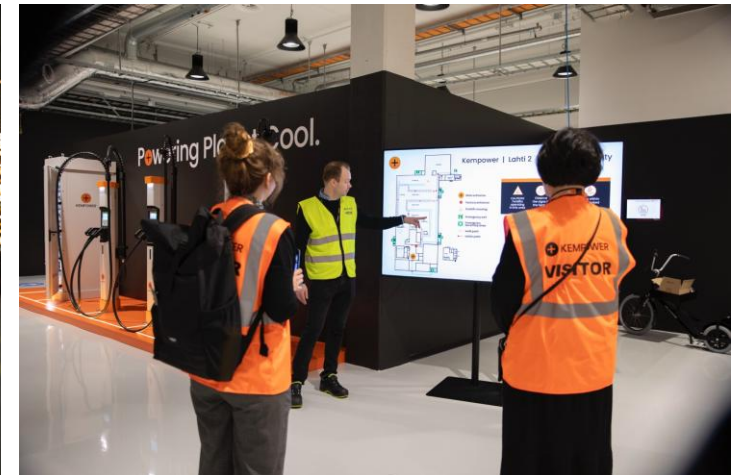
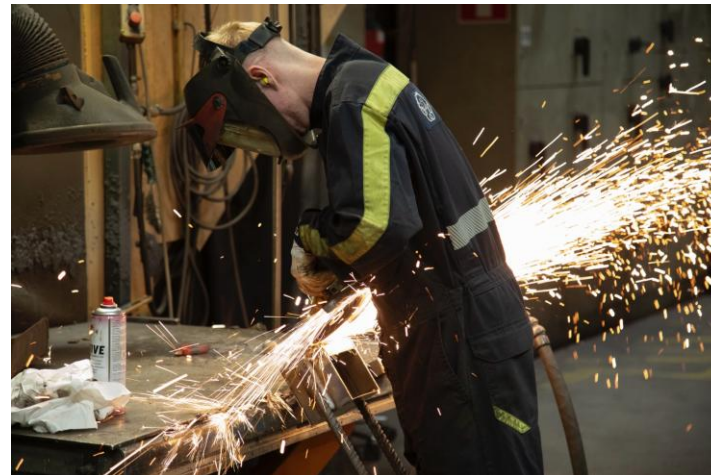
15.5.2025

Tiina Rekola / Lahden museot

Miksi valokuvadokumentointia tehdään?

- Nykyhetken kuvaaminen, tavallisen arjen tallentaminen
- Muutoksen kuvaaminen: toiminta, perinteet, tavat
- Muuttuva kulttuuriympäristö
- Visuaalinen tieto talteen
- Valokuva on havainnollinen informaation lähde

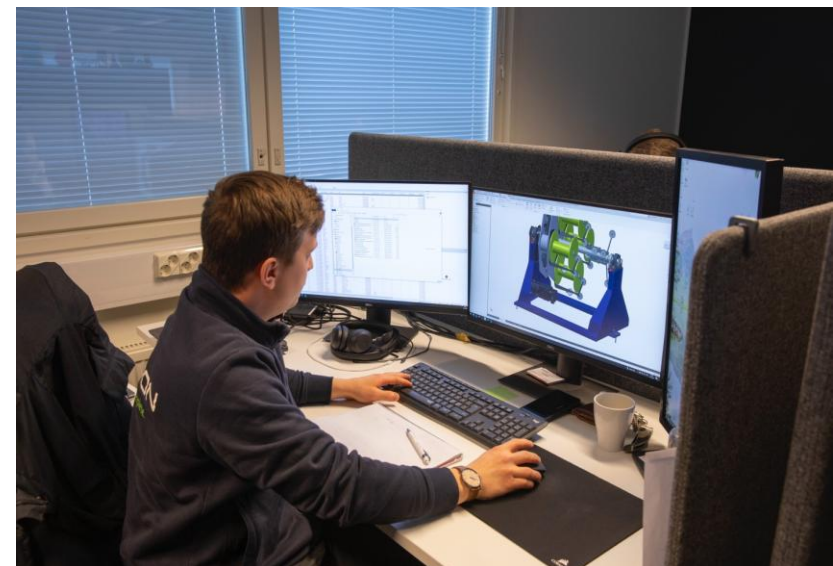
Lahden museoiden nykydokumentointihankkeen vierailut Teerenpelissä, Peikko Groupilla ja Kempowerilla. Kuvat Tiina Rekola / Lahden museot

Tallennetaan nykypäivää, samalla muutosta

- Paikalliset tekijät, katoava kulttuuriympäristö, työtavat

Taiteilija Tuomo Lukkari ateljeessaan, Lahden Polttimo Oy:n tyhjentyneet tehdasalue, Makron Oy:n suunnitteluosasto. Kuvat Tiina Rekola / Lahden museot

Tallennetaan elämää

- Ihmisen arki, asuinympäristö, tilaisuudet ja perinteet

Ensilumen latu Salpausselällä, kuva Karoliina Redsven. Lahden Historiallisen museon Muistamo-hanke Hollolan Salpakankaalla, kuva Tiina Rekola. Sahan valot-tapahtuma Padasjoella, kuva Juha Heiniö. Kuvat Tiina Rekola / Lahden museot

Välineet

- Järjestelmäkamera, pokkari, älypuhelin
- Tärkeintä välineen tunteminen, helppous ja vaivaton kantaminen
- Laatuvaatimukset määrittää se taho mihin kuvat tallennetaan > pyritään parhaimpaan laatuun
- Mahdollisesti jalusta tai salama
- Latauslaitteet, muistikortit

Lehtikuvaaja työssään 1955, kamerana Graflex Speed Graphic. Uuden Suomen kokoelma. Suomen valokuvataiteen museo.

Huomioita kuvaamiseen

Aihepiirin rajaaminen vähentää kuvamassaa ja helpottaa kuvavalintaa

Tarkka etukäteissuunnittelu on usein mahdotonta

Mikä tai kenen näkökulma?

Kuvaa eri etäisyyksiltä: yksityiskohtia ja laajoja kuvia

Suosi olemassa olevaa valoa tai luonnonvaloa, salama etäännyttää

Havainnoi aiheeseen liittyviä/ominaisia seikkoja: esineitä, tekstejä, tilanteita

Huomioi, että kuvattava henkilö voi olla kuvassa myös osittain tai viitteellisesti > lisää kuvien käytettävyyttä

Kerro kuvalla > kuvia yhdistämällä syntyy tarina

Valokuvadokumentointi ei pääty kuvan ottamiseen, sitä seuraa valikointi, käsittely, nimeäminen, tallentaminen...

Esimerkkejä

Henkilö viitteellisesti kuvassa, Lahdan työntekijä ja mallisto, kuva Tiina Rekola. Kuvaus vallitsevassa valossa, Dingo Padasjoella, kuva Juha Heiniö. Etukäteen valittu paikka ja tilanne. Nyt jo kadonnut ympäristö ja raskas liikenne Lahden keskustassa, kuva Tiina Rekola. Havainnollinen teksti, Tapolan lossipaikka Iitissä, kuva Tiina Rekola / Lahden museot

Kaukaa lähelle

Vientikerman tehdas Lahdessa ja tehtaassa valmistetut tuotteet. Kuvat Tiina Rekola / Lahden museot.

Kuvalaatu

- Museoilla on yleiset kuvalaatumääreet, mutta niiden noudattaminen ei onnistu kotikonstein, vaan on pyrittävä parhaaseen laatuun.
 - Valitse tallennusvälineestä suurin mahdollinen tiedostokoko
 - Rajaa kuvatessa, niin kuvalaatu säilyy
 - Kuvausformaatit RAW tai jpg. Raakatiedostomuotoja on eri kameravalmistajilla, joten suositetaan muuttamaan dng:ksi, joka on yleisin raakatiedostomuoto. Jpg ei vaadi raskaita kuvankäsittelyohjelmia.
 - Nimeä, tallenna (metatiedot mahdollisuuksien mukaan) ja varmuuskopioi.
 - Muista: kuva on originaali ja ainutlaatuinen kuvausformaatista riippumatta. Se tulee säilyttää alkuperäisellään. Tarvittaessa ota kopio, johon teet muutokset.
-

Luvat ja käytännöt

- Saa kuvata vapaasti: julkiset paikat, yleisölle avoimet tilat, julkiset ulkotilat (kadut, puistot), yleisölle avoimet julkiset palvelun toimitilat
- Sovittava: yksityiset paikat sovitaan kohteen kanssa. Suullinenkin sopimus riittää. Koti, aidattu piha, julkiset tilat, jotka eivät ole yleisölle avoimia, yksityistilaisuudet.
- Kaikkea julkisilla paikoilla kuvattua ei saa julkaista. Kuvausvapaus ja julkaisuvapaus ovat eri asioita.
- Kysy saako kuvata. Jokaisella on perustuslaillinen oikeus yksityisyyden suojaan. Suostumuksen voi myös perua.
- Arkistotarkoituksen noudattaminen on suotavaa. Kuva voidaan taltioida arkistoon vain tutkimuskäyttöön.
- Tekijätiedot. Hyvän käytännön mukaista julkaista kuvalähde ja kuvaajan nimi kuvan yhteydessä.
- Hyvä olla selvillä: kuvausluvat, julkaisuluvat, tietosuoja-asetus GDPR, henkilötietosuoja.

Familiar happenings,
Román Ynán.

